

Nejkrásnější období je podzim

Nejkrásnější období je patrně podzim, když má milá shrabuje listí, myslím si, že dělá asi určitě správně, zahrádka se pravidelným shrabováním čistí.

Nejkrásnější období je patrně podzim, rhododendrony když ona sází, je to ale paráda, hlínu přitom za záda jako krtek zkušený hází.

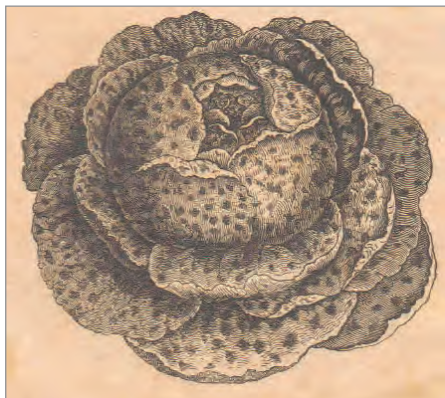
O tom, že má milá má při práci vždycky hezké pohyby, nemůže mít ani tělocvikář vůbec žádné pochyby.

Nejkrásnější období je patrně podzim, když vidím lásku svojí, jak záhon šnitlíku Thomasonovou moučkou hnojí.

Nejkrásnější období je patrně podzim, když ze zápraží milé palce držím, ale palce už mě bolejí, jdu někam, kde mi nalejí, chvíli se tam, lásko má, zdržím.

(Z knihy Šel tudy, měl banjo. Písně Ivana Mládka, Cheb 1994)

Na úvod říjnového Zpravodaje začínáme písní Ivana Mládka a i když je to tzv. píseň „umělá“, dobře navozuje podzimní dobu shrabování listí i jiných činností na zahradě. Stejně jako v písních lidových je tu

Salát kamenáč na vyobrazení z 19. století (z knihy J. Dumek: Zelinářství, Praha 1884)

Spadané podzimní listí

podzim vlastně prostředím rámujícím vzta-
hy mezi mužem a ženou. Snad trochu „smutné“ vyznění písně, kdy zpěvák místo toho, aby se sám zapojil do zahradní práce s milou, odchází za alkoholovým opojením, nebude na překážku, abychom si podzim užili, jak sami uznáme za vhodné.

Podzimní Zpravodaj věnujeme skoro výhradně salátu a to z mnoha různých pohledů. Přiblížíme si jeho využití jako léčiva i potraviny ve starém Římě a z herbáře Matthioliho připomeneme jeho obecnou znalost u nás už před několika staletími. Srovnáním knižních pramenů osvětlíme proměny ve složení salátových odrůd v 19. a 20. století od starobyklých kamenáčů k moderním sortám. U kuchyňského podávání pak zmíníme dnes asi zcela zapomenutou tepelnou úpravu. Přidáváme jako obvykle také praktické postřehy k získávání vlastního osiva na domácí zahradě a také obrazovou odrůdovou Mapu salátů, které se nalézají v gengelské sbírce, včetně jejich stručných popisů.

Přejeme příjemnou četbu a úspěšné dokončení sklizně plodin na zahradě i na poli a šťastné zazimování.

Petr Dostálek

Obsah 5/2021

Nejkrásnější období je podzim . . .	1
Od lociky kompasové ke kamenáčům	2–5
Salátová máčka a salát přelity nadrobno nakrájeným špekem . . .	6
Uchovatelé starých odrůd se sešli na Sušně	7–8
Odrůdy salátu v různých dobách a v různých literárních zdrojích .	9–11
Nejlépe se každý drž té sorty, která jest v jeho okolí obyčejná . . .	12–13
Salátové sáčky	13–14
Semenaření salátu v domácích podmínkách	15–19
Přehled gengelských odrůd salátu	20–23
Mapa salátu	24